

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm _____
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ 15 ” 09 2015 -ci il

Kafedra: Coğrafi ekologiya

Fakültə: Ekologiya və torpaqşünaslıq

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Azərbaycanın ekoloji problemləri

Tədris yükü (saat) cəmi: 60 mühazirə 30 seminar 30 praktik (laboratoriya)_____

Tədris ili 2015-2016 Semestr 1 Bölmə azərbaycan

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) 8

II. Müəllim haqqında məlumat Məmmədov Vaqif Əli oğlu, kənd təsərrüfatı elmləri namizədi, dosent

Məsləhət günləri və saatları: çərşənbə, cümə akşamı

E-mail ünvanı: vaqif.mamedov49@mail.ru

İş telefonu: (012) 539-09-69

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Cəfərov M.İ., Babayev A.M., İbrahimov Z.A. “Azərbaycanın təbii sərvətləri və onlardan səmərəli istifadə”, Bakı, “Qapp-Poliqraf” 2005, 248 s.
2. Əliyev H.Ə. Həyəcən təbili. Bakı, “Azər nəşr”, 1992, 176 s.
3. Göyçaylı Ş.Y. Coğrafiya və coğrafi ekologiyanın problemləri, Bakı, 2004, 254 s.
4. Göyçaylı Ş.Y. Coğrafi ekologiyanın əsasları, Bakı, 2010, 406 s.
5. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, “Nafta-Press” nəşriyyatı, 2006, 160 s.
6. Xəlilov T.A., Ekologiya və ətraf mühiti mühafizənin əsasları. Bakı, “MBM-e”, 2009, 232s.
7. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.Y. Ekologiya və ətraf mühit. Bakı, “Elmaz”, 2004, 232 s.
8. Salmanov M.Ə. Tanıyaq dünyamızı, vətənimizi, özümüzü və ya hər kəs üçün Ekologiya. Bakı, 2009, 347 s.

Əlavə:

1. Budaqov B.Ə. Azərbaycan təbiəti, “İşıq”, Balı, 1980, 128 s.
2. Daşdizəyev R.M. Landşaftın ekologiyası. Bakı, 2010, 138 s.

3. Doluxanov A.B, Dadaşova L, Qarayev A. Azərbaycan meşələrinin davamlı idarə edilməsinin əsasları, Bakı, 2012.
4. Göyçaylı Ş.Y., İsmayilov T.Ə. Təbiətdən istifadənin iqtisadi və ekoloji əsasları. Bakı, 2003, 176 s.
5. Müseyibov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası, Bakı 1998, 384 s.
6. Şəkuri B.Q. Səhrələşmə (desertifikasiya), onun etologiyası, müasir vəziyyəti və fəsadları (Kür-Araz ovalığı təmsalında), Bakı, 2008, 67 s.

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

(Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavasitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdislərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri: Fənnin məzmununda Azərbaycan təbiətinin, təsərrüfatının, əhalisinin ərazi struktur xüsusiyyətlərindən, onlar arasındakı əlaqələrdən və ziddiyyətlərindən bəhs olunmaqla yanaşı, eyni zamanda ölkəmizin planetar, regional və s. ekosistemləri ilə əlaqəsindən də ətraflı açıqlama verilir.

Kursun məqsədi: Azərbaycanın ekoloji problemləri fənnin tədrisində əsas məqsəd ölkədə təbii, iqtisadi-sosial proseslərlə bağlı yaranan problemləri araşdırmaq, təhlil etmək və onların aradan qaldırılması yollarını müəyyənləşdirməkdir. Hazırda antropogen fəaliyyətlə əlaqədar olaraq ölkəmizdə təbii ekosistemlər, o cümlədən torpaq, su, bioloji sərvətlər, atmosfer havası ciddi təsirlərə məruz qalmış çoxsaylı, müxtəlif xarakterli problemlər yaratmışdır.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmal	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	Mövzu № 1. Azərbaycanın təbii –ekoloji şəraitinin təhlili. Qısa icmal: Təbii mühiti formalaşdıran amillər və onların ekoloji cəhətdən qiymətləndirilməsi. Ərazinin torpaq, bitki, iqlim, relyef və s. amillərə kompleks yanaşma və dünyanın digər regionları ilə oxşar və fərqli cəhətləri Oxu materialları. 1. Göyçaylı Ş.Y. Coğrafi ekologiyanın əsasları. Bakı, 2010, 406 s. 2. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, “Nafta-Press” nəşriyyatı, 2006, 160 s. s 3. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri. Bakı, “Elm”, 2004, 377 s.	Mühazirə		2 s	19.09.15

	Mövzu № 2. Antropogen təsir və ətraf mühitin çirklənməsi. Qısa icmal: Ətraf mühitə antropogen təsirlər və onların mahiyyəti. Çirkləndiricilərin təbii və sosial mənbəyi, çirklənmənin miqyası və növləri. Yaranan fəsadların aradan qaldırılması yolları. Oxu materialları 1.Cəfərov M.İ., Babayev A.H., İbrahimov Z.A. Azərbaycanın təbii sərvətləri və onlardan səmərəli istifadə. Bakı, “Qapp-Poliqraf”, 2005, 248 s. 2. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.Y. Ekologiya və ətraf mühit. Bakı, “Elm”, 2002, 472 s.	Mühazirə		2 s	26.09.15
	Mövzu № 3. Azərbaycan torpaqlarının ekoloji vəziyyətinin təhlili Qısa icmal: Azərbaycanın torpaq örtüyü onun ekoloji durumu və coğrafi yayılma qanunauyğunluqları. Təbii və antropogen təsirlər nəticəsində torpaqların şorlaşması, eroziyası, səhrələşməsi deqredasiyası və mühafizə yolları. Oxu materialları 1. Cəfərov M.İ. və başqaları. Azərbaycanın təbii sərvətləri və onlardan səmərəli istifadə. Bakı, Qapp-Poliqraf, 2005, 248 s. 2..Məmmədov Q.Ş. və başqaları. Aqroekologiya, Bakı, 2010, 552 s.	Mühazirə		2 s	03.10.15
	Mövzu № 4. Azərbaycan meşələrinin ekoloji problemləri. Qısa icmal: Meşə örtüyünün biosferin inkişafında və mühafizəsində rolu. Meşə sahələrinin azalması müasir dövrün böyük ekoloji problemidir. Bəndlər və su anbarlarının tikintisi zamanı meşələrin qırılması, meşə yanğınları, yolların	Mühazirə		2 s	10.10.15

	çəkilməsi, yaşayış məskənlərinin salınması, müxtəlif istiqamətli təsərrüfat fəaliyyəti və s. meşələrin məhv olmasına səbəb olur. Oxu materialları 1.Axundzadə S, Hüseynov Ə. Meşəçilik və Azərbaycanda təbiətin qorunması. Bakı, 1963, 216 s. 2. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.Y. Azərbaycanın meşələri, Bakı, 2002, 472 s.				
	Mövzu № 5. Atmosfer havasının ekoloji vəziyyəti Qısa icmal: Azərbaycanda atmosferi çirkləndirən mənbələr. Stasionar və qeyri stasionar mənbələrin xarakteristikası. Atmosferin çirklənməsində sənaye sahələri, kənd təsərrüfatı tullantıları, tikinti və nəqliyyat sahələrinin rolu, onların yaratdığı ekoloji problemlər. Oxu materialları 1.Atmosfer havasının mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı, 2001 2. Göyçaylı Ş.Y., Əzizov B.M. Ətraf mühiti mühafizə, təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə. Bakı, 2008	Mühazirə		2 s	17.10.15
	Mövzu № 6. Su ehtiyatlarının ekoloji durumu və mühafizəsi yolları Qısa icmal: Azərbaycanın su ehtiyatları onun coğrafi yayılma qanunauyğunluqları. Səth suları, onların fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri. Azərbaycanın çayları, gölləri, süni su anbarları, onların ekoloji vəziyyəti və mühafizə yollarının təhlili. Oxu materialları 1.Abdullayev R.B. Azərbaycanın su hövzələrinin mühafizəsi məsələləri, Bakı, 1987, 187 s. 2.Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, "Nafta-Press", 2006, 160 s	Mühazirə		2 s	24.10.15

	Mövzu №7. Regionların ekocoğrafi problemlərinin saciyyəsi. Böyük Qafqaz fiziki-coğrafi rayonu. Qısa icmalı: Böyük Qafqazın cənub yamacı üzrə meşələrin təbii və antropogen səbəblərdən seyrəlməsi və meşə altında olan sahələrin azalması, bunun nəticəsi kimi həmin ərazilərin ekoloji dayanıqlığının zəifləməsi. Şimal-şərq yamacı və Nabran-Dəvəçi düzənliyi üzrə: cənub yamaca nisbətən torpaqların eroziyasının və sürüşmələrinin yayılması səbəbləri. Tuqaya bənzər meşə sahələrinin azalması. Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin (qoruqlar, yasaqlıqlar və milli parklar) təşkili. Oxu materialları 1. Əliyev H.Ə. Həyəcan təbili. Bakı, “Azərnəşr”, 1992, 176 s. 2.Müseibov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası. Bakı, Maarif, 1998, 400 s. 3. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, “Naftalan-Press” nəşriyyatı, 2006, 160 s. 4. Məmmədov Q.S., Əsədov K.S. Meşə ekologiyası. Bakı, Elm, 2002, 472 c. 5.İsmayılov N.S. Samur-Dəvəçi və Qusar maili düzənliyinin müasir aqroirriqasiya landşaftları və onların ekoloji problemləri: coğr.elm. dis. avtoref. Bakı, 2007, 23 s.	Mühazirə		2 s	31.10.15
	Mövzu № 8. Kiçik Qafqaz fiziki -coğrafi rayonunun ekoloji problemləri. Qısa icmalı: Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal etdiyi ərazilərin ekoloji vəziyyəti ölkəmizin bu yerlərdə olan memarlıq və mədəniyyət abidələri ilə yanaşı həmin ərazilərin təbiət abidələrinin vəhşicəsinə məhv edilməsi.. Bəsitçay Dövlət	Mühazirə		2 s	7.11.15

	Qoruğundan Qafqaz çinarlarının və Laçın rayonundakı məşhur palıd meşələrinin qırılıb daşınması, işğal altındakı ərazilərdə narkotik bitkilərin yetişdirilməsi və Yerevandakı Metsamar ərazilərdəki radiaktiv tullantıların Qarabağ ərazilərində basdırılması. Bu yerlərdə vaxtaşırı hərbi təlimlərin keçirilməsi. Oxu materialları 1.Budaqov B.Ə. Azərbaycan təbiəti. “İşıq” nəşriyyatı. Bakı, 1980, 128 s. 2.Salmanov M.Ə. Tanıyaq dünyamızı, vətənimizi, özümüzü və ya hər kəs üçün Ekologiya. Bakı, 2009, 347 s. 3.Müseibov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası, Bakı, Maarif, 1998, 400 s. 4.Daşdiyev R.H. Landşaftın ekologiyası. Bakı, 2010, 138 s.				
	Mövzu №9. Naxçıvan Muxtar Respublikasının ekoloji problemləri Qısa icmal:Naxçıvan MR-də Ermənistanın apardığı düşmənçilik siyasəti nəticəsində iqtisadi və ekoloji gərginliyin artması (Naxçıvan blokada vəziyyətinə salınaraq ölkənin əsas hissəsindən təcrid olunması). Arpaçay üzərində inşa edilən Keçudsu anbarından çayın suyunun böyük bir hissəsinin tunel vasitəsilə Sevan gölünə ötürülməsi bu səbəbdən də Arpaçay su anbarının suya olan tələbatının ödənilməməsi. Oxu materialları 1.Babayev S.Y. Naxçıvan Muxtar Respublikasının coğrafiyası. Bakı, Elm, 1999, 298 s. 2.Nəbiyeva F.X.Arid ərazilərin florası və səhrələşmə (Kür-Araz ovalığı, Arazboyu	Mühazirə		2 s	21.11.15

	düzənliklər). Naxçıvan, "Tusi", nəşriyyatı, 2010, 242 c. 3. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, "Naftalan- Press", 2006, 160 s.				
	Mövzu № 10. Lənkəran təbii vilayətinin ekoloji durumu Qısa icmal: Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin problemləri ilə əlaqədar nəslə kəsilməkdə olan flora və fauna növlərinin yox olma təhlükəsi, meşə sahələrinin azalması səbəbləri. Torpaqların, eroziyaya uğraması və şoranlaşması nəticəsində deqredasiya prosesinin sürətlənməsi. Yeni yaşayış binalarının tikilməsi və infrastrukturun genişləndirilməsi ilə əlaqədar kənd təsərrüfatına yararlı torpaqların azalması və onlara antropogen təsirin artması. Oxu materialları 1. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayətinin torpaq ehtiyatları və bonitirovkası. Bakı, "Elm", 2003, 116 s. 2. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri. Bakı, Elm, 2004, 377 s.	Mühazirə		2 s	14.11.15
	Mövzu № 11.Kür-Araz ovalığının müasir ekoloji vəziyyəti Qısa icmal: Kür-Araz ovalığı və onun müasir meliorativ vəziyyəti. Antropogen təsirlər, onun yaratdığı problemlər. Suvarma sistemləri, kollektor-drenaj şəbəkəsi, torpaqların təkrar şoranlaşması və ona qarşı mübarizə tədbirləri. Ekoloji tarazlığın saxlanması yolları. Oxu materialları 1. Salmanov M.Ə. Tanıyaq dünyamızı, vətənimizi, özümüzü və	Mühazirə		2 s	28.11.15

	ya hər kəs üçün Ekologiya. Bakı, 2009, 347 s. 2. Doluxanov A.B. və s. Azərbaycan meşələrinin davamlı idarə edilməsinin əsasları. Bakı, 2009, 347s. 3.Микаилов Н.К. Природно-географические особенности и низменности, проблемы мелиорации и оценка их плодородия. Баку, «Озан», 2000, 375 с. 4. İbrahimov T.O. Kür-Araz ovalığı landşaftlarının mühafizəsi. Bakı, 2002, 200 s				
	Mövzu № 12.Orta Kür çökəkliyinin ekoloji problemləri Qısa icmal: Orta Kür çökəkliyi ərazilərində antropogen təsirlərin artması nəticəsində əkinə yararlı torpaqların münbitliyinin pisləşməsi, eroziyaya uğraması və şoranlaşması. Sağ sahil düzənliyi (Gəncə-Qazax) ərazilərindəki sənaye müəssisələrinin ətraf mühitə təsiri. Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərində onların hüquqi rejiminə riayət olunmaması ilə bir çox flora və fauna növlərinin sayının kəskin azalması və meşə ekosistemlərinin pozulması təhlükəsi. Oxu materialları 1. Budaqov B.Ə. Azərbaycan təbiəti. “İşıq”. Bakı, 1980, 128 s. 2.Müseiyov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası. Bakı, Maarif, 1998, 400 s. 3.Микаилов Н.К. Природно-географические особенности и экологические условия засоления почв Кура-Араксинской низменности, проблемы мелиорации и оценка их плодородия, Баку, «Озан» , 2000, 375с.	Mühazirə		2 s	05.12.15

	Mövzu №13.Abşeron yarımadasının ekoloji problemləri. Qısa icmal:Təbii və antropogen təsirlərin ekoloji nəticələri, mühafizə tədbirlərinin işlənilib hazırlanması. İşməli su problemi və onun həlli yolları, Kür çayından istifadənin ekoloji durumunun təhlili. Çirklənmiş torpaqların rekultivasiyası və mənimsənilməsi Oxu materialları 1. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, "Nafta-Press" nəşriyyatı, 2006, 160 s. 2. Aslanov H.Q., Səfərli S.A. Azərbaycanın neftlə çirklənmiş torpaqları, onların rekultivasiyası və mənimsənilməsi, "Nasir" nəşriyyatı, 2008, 191 s.	Mühazirə		2 s	12.12.15
	Mövzu № 14. Xəzər dənizinin müasir ekoloji problemləri. Qısa icmal: Xəzəri çirkləndirən başlıca amillər-neft və neft məhsulları, kimyəvi maddələr, sənaye obyektlərinin sanitariya-gigiyenik vəziyyəti və s. təhlili.Xəzərin səviyyəsinin dəyişmə səbəbləri haqqında. Oxu materialları 1.Салманов М.А. Экология и биологическая продуктивность Каспийского моря, 400 с. 2.Мəmmədov R.M. Xəzər dənizinin hidrometeorologiyası. Bakı, "Avrora", 2013, 176 s.	Mühazirə		2 s	19.12.15
	Mövzu № 15. Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin ekologiyası. Qısa icmal: Azərbaycanın qoruq və yasaqlıqları, Milli parklar, onların təşkili səbəbləri, həmin ərazilərdə yaranan ekoloji problemlərin təhlili və mühafizə tədbirlərinin mahiyyətinin araşdırılması.	Mühazirə		2 s	26.12.15

	Oxu materialları 1. Əliyev H.Ə., Həsənov X.N. Təbiətin keşiyində. Bakı, 1983, 383 s. 2. İbrahimov T.O. Azərbaycan qoruqları, BDU, 2010, 130 s.				
	Mövzu № 1. Azərbaycan ekosistemlərinin müqayisəli –ekoloji səciyyəsi Qısa icmal: Tələbələrle Respublikanın ekoloji vəziyyətinin problemlərini və onları yaradan səbəblərin təhlilini aparmaq Oxu materialları 1.Göyçaylı Ş.Y., Əzizov B.M. Ətraf mühiti mühafizə. Bakı, 2008, 276 s. 2.Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri. Bakı, “Elm”, 2004, 377 s.		Laborator məşğələ	2s	19.09.15
	Mövzu № 2. Təsərrüfat fəaliyyətinin ətraf mühitdə törətdiyi fəsadların təhlili Qısa icmal: Təhlil zamanı problemləri yaradan səbəblər və onların aradan qaldırılması yolları haqqında fikir mübadiləsi aparılmalıdır. Oxu materialları 1. Müseyibov M.A. , Abbasova N.A. Azərbaycan landşaftlarının antropogen transformasiyası. BDU-nun Xəbərləri, 1999, N 3, 186-195 2.Cəfərov M.İ. və b. Azərbaycanın təbii sərvətləri və onlardan səmərəli istifadə. Bakı, Qapp-Poliqraf, 2005, 248 s.		Laborator məşğələ	2s	26.09.15
	Mövzu № 3. Azərbaycan torpaqlarının ekoloji vəziyyətinin xüsusiyyətləri Qısa icmal: Müxtəlif təbii və antropogen (eroziya, şorlaşma, şorakətləşmə, radionuklidlər, gübrələr, qrunut suyunun səviyyəsi, suvarma, səhrələşmə, sudan səmərəsiz istifadə, intensiv şumlama, otlaqların hədsiz yüklənməsi və s.) amillərin torpaqlarda yaratdığı ekoloji		Laborator məşğələ	2s	03.11.15

	problemlər ətrafında müzakirələrin aparılması Oxu materialları 1. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi, Bakı, "Elm", 1998, 280 s. 2. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, "Nafta-Press", 2006, 160 s.				
	Mövzu № 4. Meşələrin ekoloji problemlərinin regional müqayisəli səciyyəsi və mühafizəsi yollarının təhlili Qısa icmal: Bu mövzu daxilində, tələbələr meşələrin ekoloji problemləri və onların həlli yollarını araşdırmalı, yayılma areallarının xəritə sxemini tərtib etməlidirlər. Oxu materialları 1. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.Y. Azərbaycan meşələri, Bakı, 2002, 472 s. 2. Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsi, Bakı, 1998		Laborator məşğələ	2s	10.11.15
	Mövzu № 5. Atmosfer havasının ekoloji durumunun araşdırılması. Qısa icmal: Atmosferin tərkibi, qatları və orada gedən meteoroloji proseslər haqqında biliklər əldə etməklə yanaşı, çirklənmənin səbəbləri və mübarizə yolları təhlil olunmalıdır. Oxu materialları 1. Azərbaycanın aqroiqlim atlası. Ə.C.Əyyubovun redaktəsi ilə. Bakı, 1993, 104 s. 2. Müseyibov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası. Bakı, 1998, 384 s.		Laborator məşğələ	2s	17.10.15
	Mövzu № 6. Azərbaycanın su ehtiyatlarının ekoloji vəziyyətinin qiymətləndirilməsi Qısa icmal: Azərbaycanın su hövzələri onların paylanması qanunauyğunluqları və		Laborator məşğələ	2s	24.10.15

	çirklənmə mənbələri haqqında müzakirələrin keçirilməsi. Oxu materialları 1. Abdullayev R.B. Azərbaycanın su hövzələrinin mühafizəsi məsələləri . Bakı, 1987, 187 s. 2. Məmmədov M.Ə. Azərbaycanın hidroqrafiyası. Bakı, 2012, 254 s.				
	Mövzu № 7. Böyük Qafqazın ekoloji problemlərinin mahiyyətinin açıqlanması Qısa icmal: Tələblər Böyük Qafqaz dağlarının cənub və şimal-şərq yamaclarında mövcud problemlərlə (sel, sürüşmə, daşqın, eroziya və s.) tanış olub ətraflı məlumatlandırılmalıdır. Oxu materialları 1. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekoloji problemləri. Bakı, “Nafta-Press”, 2006, 160 s. 2. Budaqov B.Ə. Azərbaycan təbiəti. “İşıq”, Bakı, 1980, 180 s.		Laborator məşğələ	2s	31.10.15
	Mövzu № 8. Kiçik Qafqazın fiziki coğrafi və ekocoğrafi səciyyəsinə dair təhlillərin aparılması Qısa icmal: Mövzu daxilində tələbələr regionun eko-coğrafi vəziyyəti, erməni işğalı ilə bağlı ətraf mühitdə baş verən problemlər və müvafiq tədbirlərlə bağlı ətraflı biliklər əldə etməlidir. Oxu materialları 1. Müseyibov M.A. Azərbaycanın fiziki coğrafiyası. Bakı, Maarif, 1998, 400 s. 2. Yusifov E.F., Təhməzov B.H. Ətraf mühit, iqtisadiyyat, həyat. Bakı, 2004, 336 s.		Laborator məşğələ	2s	07.11.15
	Mövzu № 9. Naxçıvan MR ekoloji vəziyyətinin araşdırılması Qısa icmal: Naxçıvanda təbii resursların istismarı zamanı ətraf mühitdə baş verən		Laborator məşğələ	2s	21.11.15

	ekoloji problemlərin təhlili. Daha çox ekoloji şəraiti gərginləşdirən təsərrüfat sahələrinin müəyyənləşdirərək xəritə-sxemdə göstərilməsi. Oxu materialları 1. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.V., Məmmədov S.Z. (tərtib edənlər). Ekoloji atlas. Elmi redaktor: akademik B.Ə.Budaqov. Bakı, kartoqrafiya fabriki, 2009, 156 s. 2. Cəfərov M.İ. və b. Azərbaycanın təbii sərvətləri və onlardan səmərəli istifadə. Bakı, "Qapp-Poliqraf", 2005, 248 s.				
	Mövzu № 10. Lənkəran təbii vilayətinin müasir ekoloji vəziyyətinin təhlili. Qısa icmal: Lənkəranda ekoloji şəraitin gərginləşməsinə təsir göstərən sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisələrinin müəyyənləşdirilməsi və xəritədə əks etdirilməsi. Oxu materialları 1.Məmmədova S.Z. və b. Lənkərançay hövzə torpaqlarının ekoloji monitorinqi. Bakı, "Elm", 2005, 167 s. 2. Xəlilov Ş.B. Azərbaycanın ekocoğrafi problemləri. Bakı, "Nafta-Press", 2006, 160 s.		Laborator məşğələ	2s	14.11.14 5
	Mövzu № 11. Kür-Araz ovalığının ekocoğrafi səciyyəsi və müxtəlifliklərin aparılması Qısa icmal: Ovalığın müasir vəziyyəti, şoranlaşma, şorakətləşmə, daşqınların törətdiyi fəsadlar və onların aradan qaldırılması tədbirləri haqqında tələbələr məlumatlandırılmalıdır. Oxu materialları 1.Budaqov B.Ə., Mikayılov A.A. Fiziki-coğrafi rayonlaşma. AP-nın konstruktiv coğrafiyası. Bakı, "Elm, 1996, s.173-187		Laborator məşğələ	2s	28.11.15

	Mövzu № 12. Orta Kür çökəkliyinin ekocoğrafi durumunun səciyyələndirilməsi Qısa icmal: Bu zaman tələbələr ərazinin fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə bir-birindən xeyli fərqlənən Kürün sağ sahilindəki Gəncə-Qazax düzənliyi, sol sahilə Kür çayı ilə Azərbaycanın Gürcüstanla dövlət sərhəddinə və Qabarrı çayına qədər olan Ceyrançöl və Bozdağla Daşüz silsiləsi arasında qalan Acınohur gölü və buradakı Mingəçevir, Yenikənd habelə Şəmkir su anbarları haqqında, onların yaratdığı ekoloji durum haqqında məlumatlandırılır. Oxu materialları 1.Xalilov Ş.B. Водохранилище Азербайджана и их экологические проблемы. Баку, 2003, 310 с. 2.Salmanov M.Ə. Tanıdığımız dünyamızı, vətənimizi, özümüzü və ya hər kəs üçün ekologiya. Bakı, 2009, 350 s.		Laborator məşğələ	2s	05.12.15
	Mövzu № 13. Abşeron yarımadasının ekocoğrafi səciyyəsinin vizual təhlili Qısa icmal: Abşeronun ekoloji xəritəsxeminin tərtib edilməsi. Burada ekoloji şəraiti gərginləşdirən müəssisə və təşkilatçıların müəyyənləşdirilməsi. Abşeronda hava, su və torpaq ekosistemlərinin ekoloji vəziyyətinin təhlil olunması. Oxu materialları 1.Aslanov H.Q., Səfərli S.A. Azərbaycanın neftlə, çirklənmiş torpaqları, onların rekultivasiyası və mənimsənilməsi. Bakı, Nasir nəşriyyatı., 2008, 191 s. 2. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycan		Laborator məşğələ	2s	12.12.15

	torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Bakı, “Elm”, 1998, 281 s.				
	Mövzu № 14. Xəzərin çirklənmə mənbələrinin təhlili və qarşısının alınması yollarının araşdırılması Qısa icmal: Tələbələr Xəzər dənizinin ekocoğrafi vəziyyəti problemləri və ona qarşı mübarizə barədə ətraflı məlumat əldə etməklə, həm də onun bitki və heyvanat aləmi haqqında biliklərə yiyələnmişdir. Oxu materialları 1. Гюль А.К. Проблемы загрязнения Каспийского моря. Баку, 2003 2. Qasımov Ə. Xəzər gölünün ekologiyası. Bakı, 1994		Laborator məşğələ	2s	19.12.15
	Mövzu № 15. Xüsusi qorunan ərazilərin ekoloji-hüquqi rejimi. Qısa icmal: Xüsusi qorunan ərazilər haqqında məlumat. Landşaftların qorunmasında onların rolu. Təbii komplekslərin mühit-yaratma qabiliyyəti haqqında ətraflı açıqlamanın verilməsi. Oxu materialları 1. Əliyev H.Ə. Həyəcən təbii. Bakı, “Azərnəşr”, 1992, 176 s. 2. Yusifov E.F., Təhməzov B.H. Ətraf mühit, iqtisadiyyat, həyat. Balı, 2004, 336 s.		Laborator məşğələ	2s	26.12.15

VI. İmtahanın keçirilməsi forması -vazılı, şifahi, dialoq və ya test.

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) *Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 bal.*

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq	10 bal

göstərilir.	
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır). Əgər fənnin tədrisi yalnız mühazirə, seminar (məşğələ) şəklində nəzərdə tutularsa bu zaman davamiyyətə və sərbəst işə ayrılmış ballar istisna olmaqla qalan 30 bal tədrisin bu növ göstəricilərinə görə hesablanır.	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: Məmmədov Vaqif Əli oğlu
(soyadı, adı, atasının adı)

İmza: _____

Tarix: _____